

Idrottsarvet

Nr 48 - Årgång 25 - 2010

ÖREBRO LÄNS IDROTTSHISTORISKA SÄLLSKAP

Funktionärer inom ÖLIS

Ordförande

Bo Astvald
Tel 01932 02 06, Mobil 070-552 75 70
E-post bosse.astvald@hotmail.com

Vice ordförande

Reinar Johansson
Tel 019-611 31 55, Mobil 070-633 30 96
E-post rejo.jba@telia.com

Sekreterare

Laila Sunesson
Tel 019-18 79 99, Mobil 070-818 04 25
E-post laila.sunesson@live.se

Vice sekreterare

Sven-Arne Ahlberg
Tel: 019-12 69 98, Mobil 070-620 37 77
E-post lsaa@globalnet.net

Kassör

Håkan Aldevik
Tel 01924 77 90, Mobil 070-529 86 90
E-post hakan.aldevik@telia.com

Ledamöter

Bo Ericson (medlems o sponsoransvarig)
Tel 01923 03 55 Mobil 073-917 46 21
E-post bo.sten.ericson@telia.com

Göran Gunnarsson
Tel 019-24 54 29 Mobil 073-690 29 00
E-post goran_gunnarsson@spray.se

Museiutskottet

Reinar Johansson, sammankallande
Göran Gillberg
Gunnar Hagsten
Kenneth Sundqvist
Ulf Marcusson
Stig Wallinder

Aktivitetsutskottet

Sven-Arne Ahlberg, sammankallande
Sven-Åke Dahlberg
Bernt Eriksson
Ulf Eriksson
Arne Berg
Karin Åslund
Olle Larsson
Kerstin Pedro

Tidningsredaktion

Dixie Ericson, redaktör
Thomas Eklund

Hemsidesansvariga

Reinar Johansson
E-post: rejo.jba@telia.com
Christer Södergren
E-post: krister.sodergren@comhem.se

Omslagsbilden

*Ingo och Liston, två slagkraftiga världsmästare, på Storbron.
Den unika bilden är tagen av fotografen Bernt Larsson och publicerad i NA 29 maj 1966.*

Örebro Läns Idrottshistoriska Sällskap
Besöksadress: Engelbrektskatan 3, Örebro
Telefon: 019-602 87 35
Postadress: Box 314, 701 46 Örebro

Hemsida: www.olis.nu
E-post: idrottshistoriska@telia.com
Bankgiro: 5495-3039. Plusgiro: 49 29 530-6
Organisationsnummer: 875001-4972

Ledaren

Två evenemang under året har gett mig nya perspektiv på idrotten. Åbytorps amatörteatergrupps föreställning i Sannahed "Viktor Balck svenska idrottens fader" visar att Balck både var organisatör och inspiratör. En rastlöst verksam eldsjäl som brann för idrotten. Han anordnade friidrottstävlingar redan på 1880-talet på Sannahed, där han verkade som officer och där pjäsens handling tilldrar sig.

Idrotten skulle dana karaktären, härda kroppen och samtidigt vara till nytta för nationen. Samhällelig nytta och personlig utveckling hand i hand på modern svenska. Förutom nöjet och glädjen.

Jan Lindroth, professor emeritus i idrottshistoria, bjöd på flera aha-upplevelser i sin föreläsning om idrottens utveckling på Idrottens hus i augusti. Han visade att motståndet mot Balcks tävlingsidrott var överraskande segt och förankrat hos många av samhällets eliter. Inte minst Linggymnastikens företrädare var fientlig till tävlingsidrotten.

Det motståndet är helt borta. Men hur är det med det ideologiska kapitalet? Är idrottens ideologi med Lindroths formulering halvdöd sedan 90-talet? Och är dopingfrågan vår tids amatörfråga, vilket han menar?

Det finns smärtpunkter. Huliganernas framfart i fotboll och ishockey kräver polis- och sjukvårdsresurser. Det finns ansatser till att delar av elitidrotten vill gå sin egen väg. Är den svenska ägarmodellen för klubbar med en intrikat formell balansgång mellan aktiebolag och ideella föreningar hållbar i en genomkommersialiserad elitidrott?

Är det inte dags för elitidrotten att skaka av sig ideologiresterna? Elitidrott är showbiz.

Dixie Ericson

Vi tackar våra sponsorer

Nettoköp
Anticimex AB
ICA Parken-City-Eko
Arbesko AB
Röhnisch Sportswear AB
SISU Idrottsutbildarna
ÖBO
Länsförsäkringar Bergslagen

Länsgården Fastigheter AB
Örebro läns Idrottsförbund
NCC
Nethouse
Puts och Tegel i Örebro AB

ÖLIS tidning nr 48

Tryck: Trio Tryck AB

Tidningsredaktion: Dixie Ericson, redaktör, Thomas Eklund

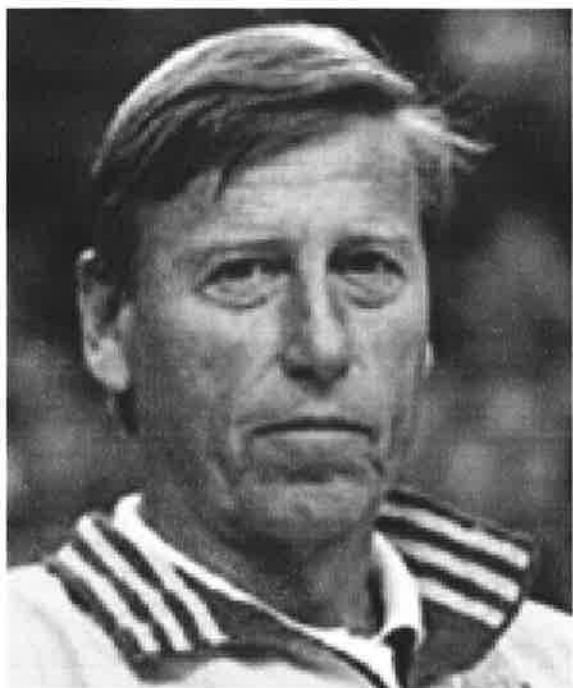
Layout: Karin Lidner (karin.lidner@olif.se)

www.olif.se

Bengt "Bengan" Johansson

Den är en fröjd att intervjuja Bengt "Bengan" Johansson. Också per telefon. Jag får tid med honom en dag när han i bil är på väg hem till Halmstad. Han har förgyllt en sponsorträff i Norrköping och Linköping inför handbolls-VM nästa år. Han gillade höstmötet i Örebro. Det var ömsesidigt.

Två ÖSK-giganter i handboll har påverkat Bengt "Bengan" Johanssons liv: Rune Åhring var ledare på ett handbollsläger han bevistade i unga år. Och Roland Mattsson hade han som tränare, förbundskapten och lärare under sin GIH-tid. Två idrottsmän med explosiva vinnarskallar.

- Det var en kul, trevlig men tuff tid i Hellas. Roland Mattsson skällde på oss hela tiden. Jag lärde mig mycket av hans fel, brister - och förtjänster, säger han.

Roland Mattsson var inte okontroversiell. Skällde på domarna. Hård men mjuk inuti. Ett manligt igelkottstrick att kapsla in rädslan.

"Bengan" drar sig minnes en episod:

- Jag satt på bänken i landslaget när han var förbundskapten. Det gick inte så bra och jag frågade om han inte skulle ta ut någon.

Då bad han mig i princip att dra åt helvete. Det var han som bestämde.

Efteråt tog Mattsson honom avsides och medgav lite skamset att "Bengan" haft rätt.

Bengt "Bengan" Johanssons ledarfilosofi har en vidöppen horisont. Han har öst ur många källflöden. Som Ordspråksboken i Gamla testamentet och Hasse Alfredsons och Tage Danielssons verk.

- Jag gillar Tages fyndighet och språk. Det var jag som var först med att använda visdomen i Karin Boyes dikt "I rörelse." Den som säger att resan är målet och att en dag av törst är större än en dag av mättnad. Som också Tommy Svensson använde sig av för att inspirera sitt lag den förunderliga fotbollssommaren och bronsåret 94.

I perspektiv framträder en karaktäristik egenkap hos "Bengan": förmågan att av vitt skiftande lärospån och erfarenheter skapa en helhet som står i samklang med hans inre människa. Han har strävat efter att vara sig själv och bygga relationer på demokratisk grund i sitt ledarskap. Kanske det svåraste som finns. Hans mamma närde förhoppningar om att han skulle blir präst. Han lever efter de tio budorden men anser sig inte som religiös.

- Jag lärde mig mycket av mina tidiga misstag. Och gjorde nog inte så många i landslaget. Men kanske var jag alltför demokratisk ibland...

Som livscoach för oss sextioplussare vill han se oss satsa på vänner, hälsa och barnbarn. Så gäller det att njuta av livet.

- Tiden är för kort för att man ska sitta vid middagsgardar och snacka skit om andra.

Han förordar aktivitet. Att vara med. Den sociala bridgen för hjärnan och gemenskapen. Golf och boule är bra för gamla lirare. Hjärna, hjärta och kropp ska hållas i trim. "Bengan" är ännu sugen på att resa. Men han flyttar aldrig utomlands. Hans hjärta slår för blågult.

Strandskogen, stranden och havet är livsnödvändiga för honom och hunden.

- Havet, det oändliga, säger han mjukt halländskt.

Dixie Eriksson

Höstresan

Höstresan till Eskilstuna

Ett 40-tal medlemmar åkte torsdag den 23 september med buss från Behrn arena till Eskilstuna för att titta på olika idrottsanläggningar.

Efter någon dryg timmas bussåkande togs vi emot av våra två värdar, anläggnings- o - idrottscheferna Gullik Nyström och Peter Fröjdfeldt vid entrén till Munktellarenan. En sportanläggning som verkligen gör skäl för namnet *Arena*.

I denna arena - f.d. fabrikslokaler där traktorer tillverkats förr - inrymmer idag mängder av idrotter. Lokaler och hallar finns för Bordtennis, Boule (10 banor), Bågskytte, Bangolf, Friidrott, Gevär och pistolskytte, Volleyboll, Innebandy, styrketränningslokaler, stora omklädningsrum, stor cafeteria/lunchrestaurang samt många administrativa och möteslokaler.

Efter visningen av arenan berättade den nationellt och internationellt kände fotbollsdomaren Peter

Fröjdfeldt om sina erfarenheter från domaruppdrag i olika världsdelar. I Europa kröntes domarkarriären med uppdraget att döma finalen i Europacupen 2007 samt att döma i Champions league.

Tunavallen

Besöket i Eskilstuna avslutades med ett besök på den annorlunda byggda fotbollsanläggningen Tunavallen - numera med konstgräs. Bostäder är byggda i form av höghus i alla fyra hörnen. Lägenheterna är bostadsrätter och mycket eftertraktansvärda.

Hemfärden följde Hjälmarens vackra strand över Julita. Ansvariga för den angenäma höstresan 2010 inom aktivitetsutskottet var Sven-Åke Dahlberg, Arne Berg, Ulf ”Utta” Eriksson, Kerstin Pedro och Sven-Arne Ahlberg.

Sven- Arne Ahlberg

Sven Görans VM-finaler

Sven Göransson blåser i en vuvuzela vid VM-finalen i Johannesburg 2010.

Fem VM finaler i fotboll

Sällskapet medlem Sven Göransson Gustafson har sett fem VM-finaler i fotboll i fyra olika kontinenter; Afrika, Asien, Europa, och USA. Idrottsarvets läsare får följa Sven Göransson på denna exklusiva fotbollsresa.

Italien 1990

- Min första VM-final var i Italien och Rom 1990. I finalen besegrade Västtyskland, genom mål i slutminuterna, Argentina med 1-0.

Minns att det var mycket vakter runt arenorna då huliganerna blivit ett problem.

USA 1994

- Svenska landslaget fantastiska framgång med tredjeplatsen i en turnering spelad i ett vänligt och mycket, mycket varmt USA.

Jag hade förmånen att följa Sverige i semifinalen mot Brasilien samt i bronsmatchen mot Bulgarien. I finalen besegrade Brasilien, efter straffar, Italien med 3-2.

Frankrike 1998

- Hemmanationen Frankrike vann överraskande finalen mot ett skakat Brasilien med 3-0. Vilken segerglädje! Firade på Champs Elysee, natten lång, "Les Bleus" vinst tillsammans med 100 000-tals fransmän.

Japan 2002

- Ett intressant vistelse i Tokyo och Japan. Besökte Hiroshima dagen innan finalen, där atombombarna, efter 57 år, alltså gör sig starkt påmind. Känsloläst. Brasilien vann finalen mot Västtyskland med 2-0, båda målen av Ronaldo.

Sydafrika 2010

- Ett vänligt, välorganiserat men vädermässigt kyligt VM. För mig särskilt minnesvärt då jag fick se min stora mänskliga förebild, Nelson Mandela, på plats vid finalmatchen. Mycket fokus på supportrarnas vuvuzelor, för mig ett festligt afrikanskt inslag. Spanien hade äntligen en framgång vid ett VM och besegrade Holland i finalen med 1-0.

Thomas Eklund

Tommy Engstrand

Tommy Engstrand kom, kåserade och segrade på årsmötet. Han visade upp ett blixtrande verbalt fotarbete med åtskilliga raka poängplockande anekdoter.

Tommy Engstrand är en luttrad sportjournalist belönad med Stora journalistpriset på meritlistan. Hans idrottsliga världsbild är min och många andra mogna mäns. En epok då oskuld, snitsiga formuleringar och en "rekograbbig" filosofi präglade sportjournalistiken. I marginalen frodades tyvärr också rasism, mansgriseri och moralisk mobbning.

Engstrands pojkaktighet och kärlek till idrotten är publikvinnande. Vi älskar att höra honom säga att Eyravallen är ett vackert namn. Och att det var "ljuvligt" att ha Orvar Bergmark som expertkommentator vid sin sida. Vår Orvar.

Engstrand växte upp i Birkastaden i centrala Stockholm med kompisar som Lars-Gunnar Björk-

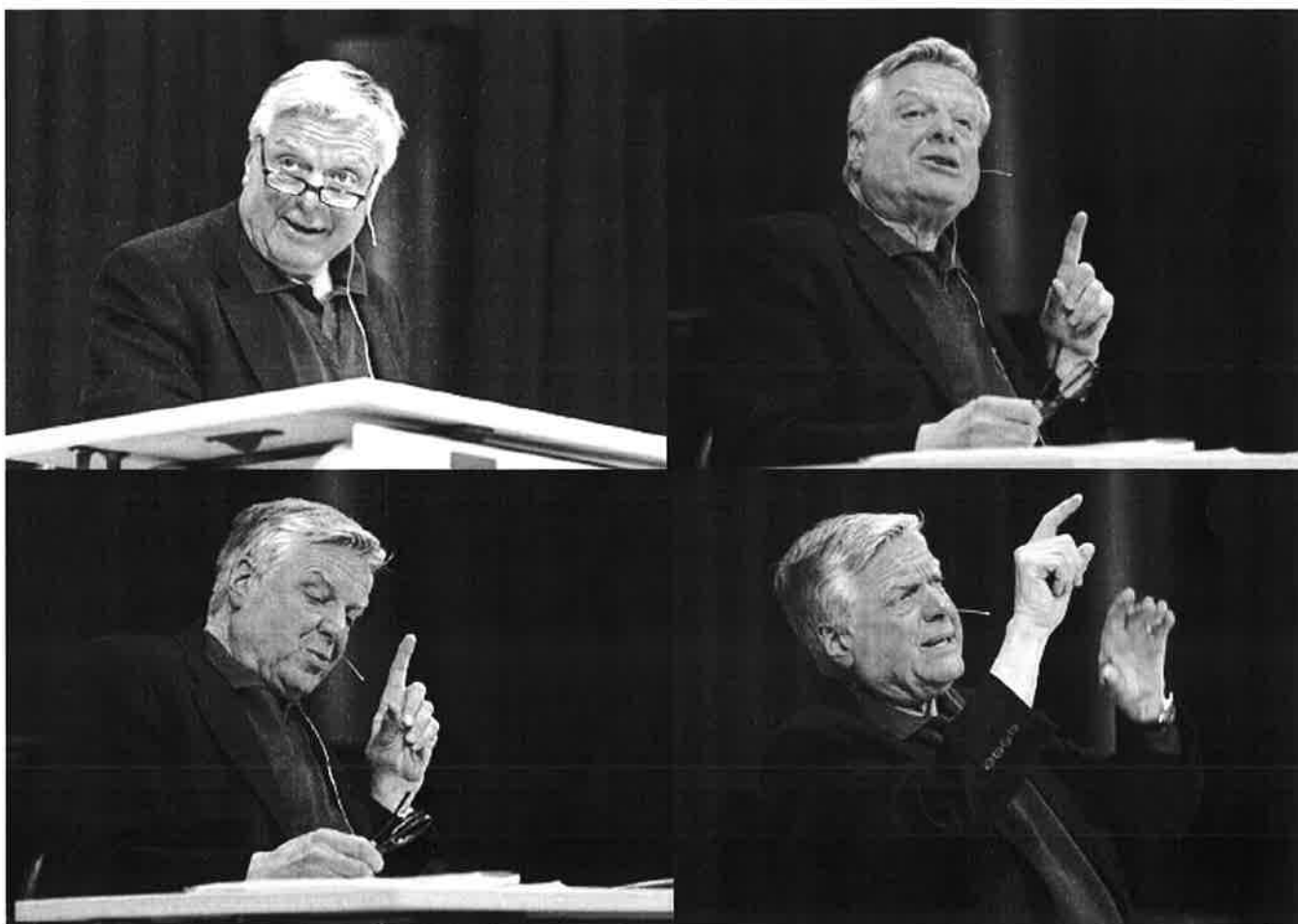
lund och Åke Wilhelmsson. De blev också rätt bra journalister. Grabbarna gillade journalistik och sport och refererade sina ishockeyspelsmatcher.

Det blev realskola och ett tiotal jobb: bland annat i hamnen och på Posten. Våren 1960 såg den unge mannen med journalistdrömmar som just muckat en annons: Idrottsbladet sökte en volontär. Han ringde till redaktionen, men den var kallsinnig..

Då slog han 10 26 44, numret sitter än, till tidningens chefredaktör Torsten Tegnér, T.T., en milt sagt originell man och penna.

T.T. frågade efter aktiva meriter och unge Engstrand berättade om gjorda lärospån i nästan alla bollsporter. "Cyklar du", frågade T.T. till slut "Javisst", svarade sökanden och lyfte fram sin tid som cykelbud. "Bra, börja i morgon."

Inget snack alls om journalistiska meriter. En förvirrad Tommy Engstrand vågade sig i alla fall till IB:s redaktion dagen därpå. Där mötte han

redaktionssekreteraren Bo Hansson som fattade galoppen att "gubben" verkligen anställt ynglingen. Nu var det upp till honom att inom en månad visa att han dög.

Det gjorde han och en lysande karriär öppnade sig: Som skrivande journalist och det talade ordets blixtnabbe formuleringsakrobat på SR, SVT och slutligen i Jan Stenbäcks medierike.

En av Lennart Hylands pojkar. Den bästa och oförliknelige, enligt Engström. Precis som maestron och fler sportjournalister i sin generation gled han in i tv-underhållningsbranschen.

Numera still going strong i Engstrand 45 minuter i Visat/TV 8 där hans intervjukonst firar triumfer.

Tommy Engstrands kåseri blixtrade av stora namn. Jerring och Hyland drog inte jämnt får vi veta. Liksom att Gösta Bernhard och Carl Gustaf Lindstedt var lika roliga utanför scenen.

Kvällens anekdotiska serveess var Rolle Stoltz omdöme om en superkänd idrottsprofil som fyller 80 nästa år: Sven Tumba är den enda jag vet som kan göra tre fel av två möjliga.

Engstrand var helt rätt.

Dixie Ericson

DEN GODA MATEN

till vardag och fest
hittar du hos oss!

ALLA DAGAR 7-22!

City

Krämären

Parken

Brunnsparken

Eko

Mellringe

Medalj igen!

För tredje året i rad har Länsförsäkringar Sverige mest nöjda bolånekunder.

Enligt svenskt Kvalitetsindex (SKI) www.lfbergslagen.se

Arbesko skyddsskor - mycket mer än bara skydds- funktioner!

Arbeskos heltäckande sortiment av skyddsskor erbjuder det mesta inom stötupptagning, ventilation, slitstyrka och bekvämlighet.

Allt för att göra din arbetsdag så behaglig som möjligt. Upptäck skillnaden!

MODELL 355

www.arbesko.se

Finns hos återförsäljare över hela landet. Utvecklas och tillverkas av Arbesko AB. Tfn 019-30 66 00.

Teater Viktor Balck

Viktor Balck den svenska idrottens fader

Vad säger det geografiska begreppet Sanna Hed? För militärhistorikern förmedlar det namnet på den övningsplats där Nerikes regemente länge huserade. För lokalhistorikern anger det en position i utkanten av staden Kumla. För idrottshistorikern är det stället där Viktor Balck (1844-1928), landets ledande pionjär inom tävlingsidrotten, verkade som aktiv officer i slutet av 1800-talet. Han gick in i reserven på 1890-talet för att få mer tid till sitt idrottsengagemang. Platsen är, tack vare Balck, dessutom säte för några av Sveriges äldsta friidrottstävlingar, anordnade i början av 1880-talet.

I denna miljö har en lokal amatörteaterförening från Åbytorp i sommar givit föreställningar med Balck som huvudperson och officersmässen på

Sanna Hed som spelplats. Ensemblen består av ett betydande antal personer med historiskt säkraställda roller, utöver huvudpersonen. Hit hör dennes högra hand, Alex Lindman, ivrigt cigarettökande, rådgivande och försedd med en besvärande torgskräck. Väl så central på tiljan, kanske också i verkligheten är Balcks hustru, krigsrådsdottern Anna. Bland rollerna märks i övrigt kronprins Gustaf, Balcks permanenta motståndare, GCI-chefen och ortodoxe Ling-anhängaren Lars Mauritz Törngren, Hjalmar Ling, som givit oss det svenska gymnastiksystemet för skolbruk, och några fiktiva gestalter som går väl in i helheten.

En hjärntröst bestående av Henrietta Helldin, det enda skådespelarproffset i ensemblen, Lars-Inge Larsson, Jenny Young Zayed med flera har utformat

Anna och Viktor Balck tillsammans med RF/SISU:s generalsekreterare Erik Strand och artikelförfattaren, idrottsprofessor Jan Lindroth samt SISU Idrottsutbildarnas ordförande Per Jansson.

pjäsens manus. Som underlag har de använt Balcks tvåbandiga memoarer från 1929-31 och tillgängliga biografier.

Det måste konstateras att man lyckats över förväntan väl. Efter att via allehanda dokument ha umgåtts med den obotlige eldsjälens och optimisten Viktor i nu snart ett halvsekel är det ett nöje att konstatera hur man i de autentiska delarna lyckats träffa rätt. En rad signifikanta moment i Balcks långa idrottskarriär som organisatör och inspiratör följer i god ordning. Självklara moment är idé- och maktstriden kring gymnastikfesten i Stockholm 1891 och OS i Stockholm 1912.

Ett starkt sidotema utgjordes av relationerna mellan Viktor och Anna, båda utmärkt gestaltade. Rubriken för detta tema kan uttryckas enkelt: Idrottsänkan. Men även Anna kunde gripas av den nya olympiska tävlingsidrottens tjusning, i varje fall när den utspelades i Athens klassiska stadion. Här upplevde och förstod de båda idrottens fascinationskraft vid åsynen av hemmapublikens extas när en grek kom först i marathondlöpningen.

Till glädje för de medlemmar i Sällskapet vilka missade årets föreställningar planeras teatern om Viktor Balck att spelas på nytt i Sanna Hed sommaren 2011.

Jan Lindroth

Artikeln av idrottsprofessor Jan Lindroth är även publicerad i Svenska Idrottshistoriska Föreningars skrift.

Sällskapets ordförande Bo Astvald tillsammans med Karin Lidner, Idrottsarvets layoutansvarige, på teater i Sanna Hed.

Fakta

Viktor Balck föddes i Karlskrona 1844. Balck utbildade sig till officer på Karlberg men studerade samtidigt på Gymnastiska Centralinstitutet, GCI.

1866 kom Balck till Sanna Hed och fullföljde hela sin militära bana vid Nerikes regemente. Officersyrket kombinerades med en lärartjänst på GCI.

Vid en studieresa 1880 till sportens hemland England bestämmer sig Balck för att införa idrotten i Sverige. Midsommardagen 1881 hålls de första idrottstävlingarna i Sanna Hed. Efter detta startades idrottsföreningar upp i hela landet.

Balck var en av de tre vilka bildade Sveriges Riksidrottsförbund 1903 och dessutom ledamot av Internationella Olympiska kommittén. Största meriten torde vara ansvaret för genomförandet av OS i Stockholm 1912, de första moderna olympiska spelen.

Örebro gästade Balck ett flertal tillfällen för föredrag, 1923 invigde Balck Eyravallen.

Viktor Balck dog 1928 och blev 84 år.

Vårsmötet

Årsmötet 2010 med firande av 25-årsjubileum
Idrotthistoriska Sällskapet firar 25-årsjubileum 2010. Årsmötet den 7 april, i Wadköpings UC lokaler, genomfördes därför i jubileets tecken. Utöver jubileumsprogrammet i aulan avslutades kvällen med en festlig jubileumsmåltid. De 300 deltagande medlemmarna möttes trivsamt av kaffe och jubileumstårta samt en filmförevisning med tidigare inspelat material av Sällskapets aktiviteter.

Thomas Eklund, en av Sällskapets tre grundare, presenterade, i ord och bild, några av de mest framstående personerna i Sällskapets 25-åriga historia hämtade ur ÖLIS jubileumsskrift samt den skärmutställning över Sällskapets 25 år som visas på museet. Här nämndes idrottsprofiler som Henry Allard, Lars Eklund, Gösta Klingberg, Gunnar Åslund och Rolf Hallgren m.fl. Noterbart är alla de celebra idrottare vilka gästföreläst för Sällskapet genom åren.

Årsmötesförhandlingarna leddes skickligt av vår idrottskunnige landshövding Rose-Marie Frebran. I styrelsen hade ordföranden Rolf Hallgren, sekreteraren Lars Ehlin och kassör Lars-Gunnar Rosmark av sagt sig sina uppdrag. Efter de genomförda valen består styrelsen idag av Bo Astvald ordförande, Reinar Johansson vice ordförande, Laila Sunesson sekreterare, Sven-Arne Ahlberg vice sekreterare, Håkan Aldevik kassör samt ledamöterna Bo Ericson och Göran Gunnarsson.

Innan årsmötesförhandlingarna avslutades avtackades de avgående ledamöterna samt beslutade

Vår idrottskunniga landshövding Rose-Marie Frebran ledde årsmötesförhandlingarna.

Rolf Hallgren utsågs till hedersordförande vid årsmötet

årsmötet om att utse Rolf Hallgren till hedersordförande samt till hedersledamöter Marianne Dahlberg, Lars Ehlin, Gunnar Gunnarsson, Kurt Löfvenhaft, och Asta Skaremark samt till hedersmedlemmar Sven-Åke Dahlberg, Thomas Eklund, Berndt Eriksson, Olov Gustafsson, Gunnar Hagsten, Johnny Lindahl och Rolf Sund.

Engagerade åhörare

Kvällens föreläsare var den kände radio- och TV-profilen Tommy Engstrand. Tommy trollband publiken genom att med stor mänsklig värme berätta om alla sina fascinerande möten med kända idrottsstjärnor, kollegor och andra celebriteter. Tommy avtackades med stående applåder av de närvarande mycket nöjda medlemmarna! För många var Tommys framträdande det bästa under Sällskapets 25 år.

Sven-Arne Ahlberg

RÖHNISCH
women only

"Både ekonomi och prestanda"

NETTOKÖP

Kungsgatan 19. ÖREBRO
Tel 019-13 35 12 www.nettokop.com
Vard. 10-18, Lörd 10-16

Nu finns vi även på Aspholmen
Radiatorvägen 2, tel 019-12 22 90
vard 10-19, lör 10-16, sön 11-16

hemma
FACKBILJÄTTEN FÖR HEM - KÖK - TVÄTT

Funderar du på att flytta?

Anmäl dig
på Hyrestorget!

Anmäl dig redan idag på Hyrestorget och samla köpoäng. De kan vara bra att ha den dag du vill byta bostad.

Villa eller lägenhet, balkong eller uteplats, högt upp eller nära marken, på landet eller i city...

Bland våra 23 000 bostäder finns säkert något som passar dig och din familj.

Välkommen!

www.obo.se

ÖrebroBostäder AB
Krämartorget
Telefon 019-19 42 00

öBo
Hem för dig

Bernts bilder

Bernt - Almbyit med bildsinne

År 1953 började Bernt Larsson som springpojke på eftermiddagarna efter skoltid på Nerikes Allehanda. Efter avslutad skolgång vid the University of Almbys folkskolefakultet blev han tre år senare heltid-springpojke på NA för att snabbt avancera till redaktionsvaktmästare. Han skulle bli kvar på tidningen till sin pensionering 2002. Som fotograf och fotochef.

Redan som springpojke började han skriva och ta bilder för NA-sporten. De ordinarie sysslorna blev det si och så med. Dåvarande sportchefen Gunnar Åslund ville göra honom till sportreporter. Men Bernt hade fått smak på fotografin.

En dag erbjöds han ett jobb som fotograf på Örebro-Kuriren. Detta nådde fram till NA:s ägare och chefredaktör Claës Ljung. Han var inte road utan kallade till sig ynglingen, som först trodde att han begått något fel. Chefredaktörer stod strax under gud på den tiden.

Men slutet gott, allting gott. Ljung gjorde klart att en flytt till ÖK var utesluten. I stället instruerade han ynglingen att uppsöka redaktionschefen Sture Rosén och säga till denne att köpa en kamera till Larsson - och anställa en ny redaktionsvaktmästare. 17-åringen blev med ens tidningsfotograf. Bernt Larsson är lika anspråkslös som hans bildsinne är välutvecklat. Han vill ogärna tala om sina

egna insatser i form av det högkvalitativa bildflöde han skapat årtionde efter årtionde.

Kanske är det hans ödmjuka utstrålning som är hemligheten bakom hans förmåga att komma så nära de människor han fotograferar. Han kan sätta objektivet mitt i ansikte på dem och trycka av - utan att de reagerar. Som om han inte funnits där.

Här bjuder Bernt Larsson på två bilder med stark lokal sportanknytning.

Ingo och Liston på Storbron

Publicerad 29/5 1966. Två slagkraftiga världsmästare på Storbron. Sonny Liston med fru och manager är i stan för att uppvisningsboxas på en gala i Idrottshuset. Men han orkar inte för han är så trött enligt vittnen att ingen någonsin har gäspat större i Idrottshuset.

Bernt Larsson väntar ut Liston utanför Storan där också Ingemar "Ingo" Johansson bor. När de letar sig ut på stan lyckas han sammanföra de två boxarna på Storbron och får sina bilder.

Liston visar sig vara en väldigt trevlig person

trots sitt rykte om motsatsen. På så spralligt humör att han byter plats med en springpojke som kör en tidstypisk trehjulig flakmoped. Sedan kör han runt grabben på flaket. Det blir ett bildreportage i NA.

Ronnie och kungen

Publicerad i juni 1978. En kung, en drottning, en F1-förare från Almby och en karismatisk motorman. Den 17 juni 1978 är det GP-lopp i Formel 1 på Scandinavian Raceway i Anderstorp med kung Karl Gustaf och drottning Silvia på plats. Mannen

bakom GP-loppen där, Sven "Smokey" Åsberg tuggar på sin cigarr. Ronnie Petterson kommer trea efter Niki Lauda och vårdslöst körande Riccardo Patrese. Det gör italienaren också nästan tre månader senare i Monza och bidrar till den olycka där Ronnie Petterson får dödliga skador.

Dixie Ericson

En skönare tillvaro med en torr krypgrund

Boka besiktning till kampanjpris!

FAKTUM ÄR ATT VAR TREDJE VILLA med krypgrund har problem med fukt, mögel, svampar och bakterier. Just nu erbjuder vi besiktning till kampanjpris – endast 500 kr inkl. moms (ord. pris 2000 kr) – om du bokar innan 31 oktober 2007.

Passa på att boka din besiktning till kampanjpris på www.anticimex.se eller ring oss på 019-25 10 60

Anticimex
ATT FÖREBYGGA OCH SKYDDA

SISU
Idrottsutbildarna

Gunnar Åslund

Femkampsgatan var under många år Gunnar Åslunds adress i Örebro. Passande nog för denne idrottens och ordens mångkampare som var sekreterare i ÖLIS'åren 1985-1998. Han dog 2002 vid 90 års ålder.

Stilist och idrottslekare

- Det är det roligaste uppdrag jag haft. Där arbetade jag med den mest fascinerande ordförande jag mött, Henry Allard. Riksdagens talman och en utomordentligt kunnig idrottsledare. Han besökte varenda olympiad han kunde. En mjuk person som man fick respekt för.

Det sa Gunnar Åslund om sin tid som sekreterare i ÖLIS. Det sista i en rad av sekreterar- och ledaruppdrag. Vidare gjorde han betydande insatser för det nystartade idrottshistoriska museet och den lokala idrottsforskningen. Den resulterade i en serie NA-artiklar under vinjetten "Allehanda idrottshistoria" och boken "Idrott att minnas från Örebro län".

Gunnar Åslund föddes i Östersund. Han började sin journalistbana som frilansande reportage-tecknare i Gävle i början av 30-talet. Han hade en stående teckning med åtföljande vers varje vecka i Svenska Dagbladet.

I mitten av 30-talet flyttade han till Nora för det första fasta arbetet som allmänreporter på Nora Stads och Bergslags Tidning med Grythytte och Hällefors Tidning.

NA värvade honom till sportchefsjobbet 1939. Han arbetade parallellt med radiojournalistik som frilansare. I början av 60-talet valde han att ta steget över till Sveriges Radio. Han blev etermedierna trogen resten av karriären.

Åslunds långa journalistliv rymde både ljus och mörker. En höjdpunkt var när ÖSK 1953 vann Mästerskapsstandaret som bästa friidrottsklubb på SM.

Sexton år senare bevittnade han den svåra olyckan på Gelleråsens motorstadion i Karlskoga.

- Jag såg hur huvuden slogs av och måste göra Dagens Eko-inslag sittande i en trappa på motorstadion.

Gunnar Åslund hade bredd i sin journalistik och sitt idrottskunnande. Främst satte han friidrotten.

Han "lekte" själv friidrott ända fram till Nora-tiden. Ordvalet är hans. Han löpte distanser upp till 400. Dessutom hoppade han längd och tresteg.

Åslund älskade förutom idrott också kultur i alla former: bildkonst, teater och litteratur. På väggarna i hans hem hängde en av hans favoriter, expressionisten Holger Almquist. Han läste gamle kollegan Torsten Ehrenmarks kåserier liksom thrillers med nöje. Och Herman Lindqvists berättarfärd genom den svenska historien tilltalade hans historieintresse.

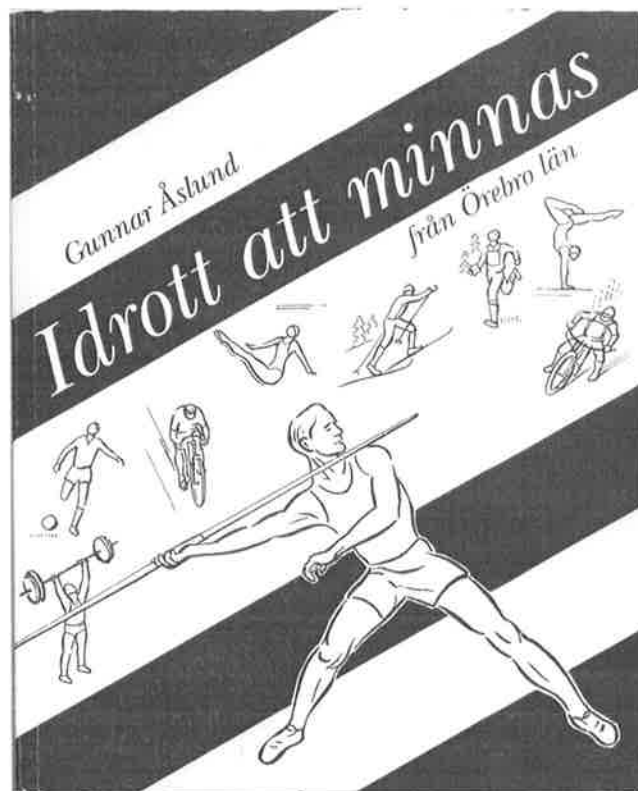
Hustrun Karin Åslund är sjufaldig Svealandsmästarinna i konstakning. Han lyfte alltid fram att hon var Sveriges första kvinnliga specialförbundsordförande.

En gentleman och stilist ut i fingerspetsarna. Ända in i det sista.

Dixie Ericson

Gunnar var en skicklig tecknare, här en julhälsning till styrelsekamraterna i ÖLIS.

LÄNSGÅRDEN

– den mest omsorgsfulla värden!

Länsgården Fastigheter AB

Telefon 019-602 39 70
e-post: info@lansgarden.se
www.lansgarden.se

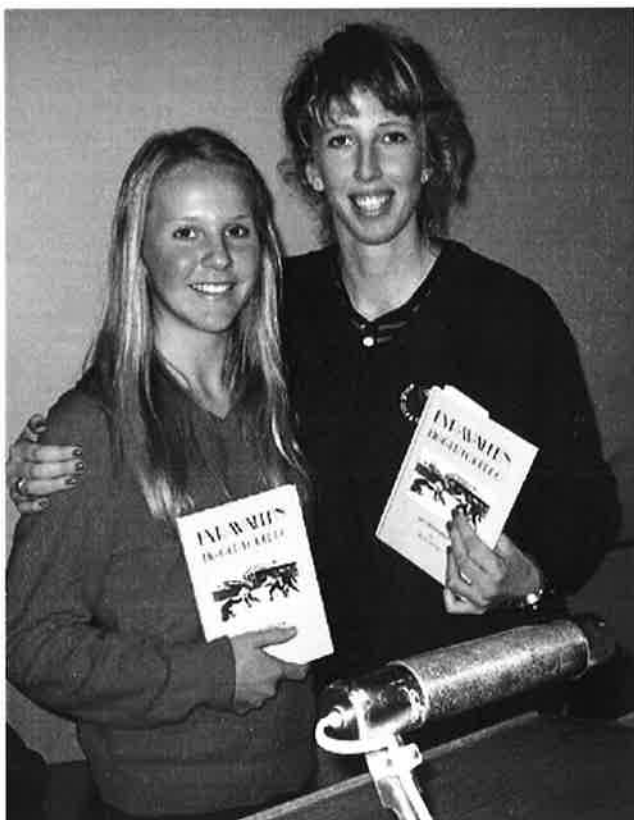
Vårens caféträffar

Utslag med sving, 20 januari

Ett 70-tal medlemmar fick på vårens första caféträff möta de två unga, landslagsmeriterade golf tjejerna Anna Dahlberg Söderström och Emelie Lundström, från Mosjö Golf & Country Club.

I form av en bildpresentation visade de sitt imponerande träningsupplägg vilket krävs för att nå resultat på internationell nivå. Till stöd för tjejernas utveckling finns förutom tekniktränare, en kinesiolog, sjukgymnaster och mental tränare. Men det viktigaste stödet är föräldrarnas engagemang.

Emelie fick sina första golfklubbor redan som 4-åring och nu tolv år senare har hon haft landslagsuppdrag och siktar på att bli golfproffs. Anna som är något äldre, har också landslagsuppdrag och är just nu på väg in i uppbyggnadsskedet av sin proffskarriär.

Emelie och Anna

Tema Fotboll, onsdag 24 februari

Den traditionsenliga träffen med tränarna i ÖSK Fotboll och KIF Örebro skedde i Frimis lokaler onsdag 24 februari.

Sixten

Seriestarten detta år skedde redan den 15 mars så Sixten Boström, ÖSKs huvudtränare, kom från Spanien och ett rekordtidigt träningsläger. Sixten intervjuades tillsammans med Bernhard Nilsson, ass. tränare i KIF Örebro, av moderatorn Dixie Ericson.

På Dixies förfrågan om hur Bernhard ser på KIF Örebros målsättning för detta år så gavs svaret att KIF kom på femte plats föregående år - en placering som är den främsta för Örebroklubben någonsin - och man siktar på medaljplats detta år. Truppen är bibehållen och består av såväl studerande, deltidsarbetande som de som uteslutande satsar på fotboll på heltid.

Sixten med sitt karakteristiska och utdragna språk såg positivt på den kommande säsongen med känslan av att den positiva uppgången i tabellen skulle fortsätta. Spelare vilka positivt utvecklats och förväntas ta ytterligare ett steg framåt 2010 är Michael Almebäck och Marcus Astvald.

ÖLIS 25 år med invigning av basutställning, onsdag 10 mars

Bosse Astvald kunde hälsa ett 80-tal medlemmar välkomna till mars månads caféträff.

En av Sällskapetets grundare, Thomas Eklund, framförde ett uppskattat anförande i ord och bild över Sällskapetets historia under de 25 åren.

Reinar Johansson, vår egen museichef, berättade om den basutställning som skapats samt hur planerna är för framtida utställningar.

Avslutningsvis invigde ÖLIS-ordföranden Rolf Hallgren den nya basutställningen.

Tema O-ringen, onsdag 19 maj

En varm och skön försommareftermiddag avhölls vårsäsongens sista caféträff på Wadköpings torg för ett 70-tal medlemmar.

Temat om O-ringen startade med att Rolf Gunnarsson berättade om det för Örebro då jättelika arrangemanget O-ringen 1979. Mats Nylin från OK Tisaren i Hallsberg berättade om den - sannolikt - regnigaste O-ringen som förekommit och då i nådens år 2000.

Årets upplaga 2010, det som har Örebro som centralort igen, har med sig 16 föreningar i länet

och närliggande distrikt. Det stora samlingsområdet är på det gårde, som är söder om Ladugårdsängen och på den plats där landningsbanan på förutvarande flygfältet en gång fanns, invid golfbanan. Till tävlingen förväntas nära 20 000 deltagare komma.

En invigning skedde av en utställning på temat O-ringen 1979-2000 den 9 juni i ÖLIS lokaler i Länsmuseet.

Sven-Arne Ahlberg

Caféträff i Wadköping

Ordföranden Rolf Hallgren inviger basutställningen i museet.

Vi minns två framstående idrottare

Werner Hardmo

En av länets största idrottsmän Werner Hardmo från Kumla har gått ur tiden. Werner är en av vårt lands absolut främsta gångare genom tiderna med sina imponerande 22 världsrekord. Enligt utsago kunde arrangörerna, under den 15-åriga karriären, beställa ett världsrekord av Werner.

Kumla-kamraterna hade under 40-talet landets bästa gångare ledda av Gunnar Ståhlberg med förutom Werner, Åke Andersson, Erik Hedberg, Sten Olsson och Sällskapetets välkände medlem Wille Zetterlind.

Werner började sin idrottsliga bana som cyklist men efter att provat gång i Yxhult 1934 blev han fullt ut gångare. Werner fick NA:s guldplakett 1941 och hade stora framgångar även internationellt.

Vid en caféträff i Kumla 2003, ledd av Rolf Hallgren, var Werner en av 50-talet deltagare. Efter att inledningsvis svarat mycket kortfattat på Rolfs frågor öppnade Werner upp sig och delgav åhörarna några av det till synes oändliga antalet intressanta och humoristiska anekdoter Werner bar med sig från sin tid som världens bästa gångare.

Elisabeth Branäs

Damcurlingen har genom lag Anettes Norbergs framgångar vid VM och OS blivit en uppskattad TV-sport. Banbrytare för svensk damcurlings framgångar, i mitten av 70-talet, internationellt var Örebroskippern Elisabeth Branäs med sitt framgångsrika lag. Elisabeth har gått bort under året.

Genom att vinna Svenska Mästerskapen under tre år 1975-1977 kvalificerade sig laget för deltagande i Europamästerskapen. I laget vilket vann SM ingick alla åren Elisabeth Branäs, Anne Marie Ericsson och Eva Rosenhed, medan Britt-Marie Lundin var med 1975-76 och Siv Persson 1977.

Europeiska mästerskapen i curling för damer lag startade upp 1975, i Frankrike, där lag Branäs kom tvåa. Elisabeth blev med sitt lag genom vinsten 1976 i Berlin det första svenska laget som vann ett

EM. I laget ingick Elisabeth Branäs, Anne-Marie Ericsson, Elisabeth Högström och Eva Rosenhed. Laget försvarade på ett imponerande sätt sin titel 1977 i Oslo genom Elisabeth Branäs, Anne-Marie Ericsson, Britt-Marie Lundin och Eva Rosenhed.

Elisabeth Branäs är en av länets mest framstående kvinnliga idrottare genom tiderna med sina tre Lag-SM och två Lag-EM guld i curling.

Thomas Eklund

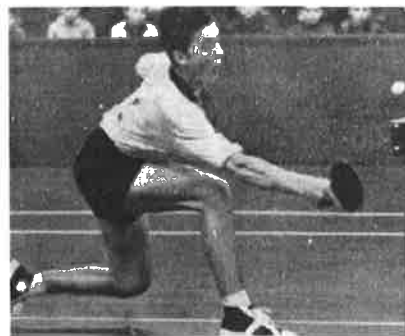

Elisabeth Branäs, Eva Rosenhed, Britt-Marie Ericsson, Anne-Marie Ericsson

Ales sportfrågor

Vinter-OS

1. 1/100-del av 1 sekund!
Vem och när?
2. Vi stirrade stint på den svart-vita TV-rutan under loppets avslutning. Så dök han överraskande upp bakom laduknuten, ensam, och det blev guld!
Vem och när?
3. En trippel till Sverige!
Vilka och när?
4. Endast en svensk har tagit guld i såväl sommar- som vinter-OS.
Vem och när?
5. Hur gick det för Ingemar Stenmark 1976 resp. 1980?

Sportfrågorna har sammanställts av Ale Forsberg, advokat och duktig pingisspelare. Här i läroverksfinalen 1958 där han slog självaste Hasse Alsér.

Sommar-OS

1. 4.31,981 4.31,983.
Vad avses?
2. 4 guld på raken i 4 raka OS!
Vilka och när?
3. En trippel till Sverige i friidrott!
Vilka och när?
4. På 100 år har endast en löpare tagit guld på både 800 m och 1.500 m i samma OS!
Vem och när?
5. Bob Beamons 8.90 i Mexico-OS är det 4:e längsta! Vilka är de 3 officiellt noterade längsta längdhoppen i världen?
Längder, namn och när?

Svaren hittar du på nästa sida!

Svar på Ales frågor

Vinter-OS

1. Thomas Wassberg vann guld på 15 km vid OS i Lake Placid 1980 genom att besegra Juha Mieto med denna marginal.
2. Assar Rönnlund, som förde det svenska stafettlaget till seger vid OS i Innsbruck 1964.
3. Trion Martin Lundström, Nils Östensson och Gunnar Eriksson belade de tre första platserna på 18 km vid OS i St Moritz 1948.
4. Konståkaren Gillis Grafström vid Sommar OS i Antwerpen 1920 och Vinter OS i Chamonix 1924.
5. Ingemar Stenmark tog brons i storslalom vid OS i Innsbruck 1976 och guld i såväl stor- som specialslalom vid OS i Lake Placid 1980.

Sommar-OS

1. Gunnar Larssons segermarginal vid vinsten på 400 m medley vid OS i München 1972.
2. Al Oerter i diskus vid OS 1956, 1960, 1964 och 1968 samt Carl Lewis i längd vid OS 1984, 1988, 1992 och 1996.
3. Tore Sjöstrand, Erik Elmsäter och Göte Hagström på 3 000 m hinder vid OS i London 1948.
4. Nya Zeeländaren Peter Snell vid OS i Tokyo 1964.
5. Ivan Pedroso 8,96 1995, Mike Powell 8,95 1991 samt Carl Lewis 8,91 1991. Pedrosos och Lewis resultat är noterade men ej godkända pga. av för stark medvind.

Orientering

*Klar höstdag tallskog
stigen rundar ett
stenblock
alltså möts vi oväntat
stannar öga mot öga
fem meter barrstig
mellan oss båda
ensamma i skogen
den granna rävens
täta päls silar solen
orädda ögon möter mina
så en röd blix
vinkelrätt mot stigen
och jag är åter ensam
orientering*

*Arne Upling
Ur "Eyravallen ligger
i Örebro", 2004*

NCC

FÖRVÄNTA LITE MER

Utställning orientering

O-ringen 1979-2000

Onsdagen den 9 juni invigdes "O-ringen 1979-2000" av läns museets nye chef Mikael Eidergård tillsammans med generalsekreteraren 1979, Rolf Gunnarsson.

Länsmuseets chef Mikael Eidergård och generalsekreteraren 1979 Rolf Gunnarsson, inviger utställningen.

Utställningen om de två tävlingarna visades i vårt museums lokaler under hela sommaren i samband med att Örebro åter var huvudort för O-ringen.

Hans Hallbom och Maud Larsson från OK Tisaren tillsammans med Rolf Gunnarsson, Almby IK, på bilden, var de vilka ihop med Kåre Schortz i Almby IK arbetade fram utställningen.

Intresserade besökare i alla åldrar.

REKORD - MAGASINETS Idrottsalbum

1945
VERNER
Hardmo
KUMLA

Som 17-åring Hardmo lust att prova gångsport fick när han på Kumla idrottsplats fick se hur Stålberg gick. Han slängde av kavaj och väst och in på banan klev och följde Kumlas champion lätt så alla häpna blev.

Han lärde gå så fort att konkurrenterna blev "blåa" och ibland Närkestrampens juniorer kom han tvåa och träna upp en stil perfekt så ryktet kom i svang och det gick alltför fort — med andra ord att Hardmo sprang.

I Växjö 43 han gick en SM-tävlan hård i en attack mot norske mästaren Edgar Bruns rekord. Man sagt att Edgar löpt, och det på ganska goda grunder men Hardmo gick och slog hans tid med 4—5 sekunder.

I Kumla stadsfullmäktige en dag blev diskussion om dopet av en gata efter stadens gång-kanon, men namnet Hardmo-gatan antogs efter stort hallå. Där är det väl ej tillåtet att åka — bara gå.

Bak disk i speceriaffär berömde Verner står. Och utav kunder jämt är kö — det är en bod som går! Var veckodag han säljer kaffe, mjöl och vetekrans, var söndag slår han världsrekord på lämplig gång-distans.

Till Dagblads-guldet Hardmo var en prima aspirant, men segern gick till Moras store skid-representant. Men nästa år bör Hardmo få tillräckligt god merit ifall han slår en 30 nya världsrekord i svit.